

„DE WEST.”

Veertiendaagsch Blad

gewijd aan de belangen van Nederlandsch West-Indië.

....En bestaat er vooruitzicht, dat Holland eene provincie rijker zal worden door de droegmaking der Zuiderzee, men wende ook den blik westwaarts; ook daar is een parel aan de kroon van Nederland te veroveren door het herstel van de welvaart der Provincie Suriname.

(F. L. GEERLING, 1887.)

Prijs per jaar f 3.—

Prijs der Advertentiën: f 0.20 per regel.

Gunstige voorwaarden bij contract.

Bureau van Redactie en Administratie:

Villa „ANNIE”

Gevers Deynootweg — Scheveningen.

Onder Redactie van J. CH. BLOK, met medewerking van verschillende autoriteiten op koloniaal gebied.

Voor abonnementen, enz. richte men zich tot het Bureau van Redactie en Administratie, of o.a. tot de Boekhandelaren VAN STOCKUM & Co., Buitenhof; de firma COUVÉE, Lange Poten; GEBR. BELINFANTE, Wagenstraat, en de HAAGSCHE BOEK- EN UITGEVERS-MPIJ, Spuistraat, allen te 's-Gravenhage.

Dit blad wordt, behalve aan de geabonneerden, in ruime oplaag en per post toegezonden aan velen in Nederland en in West-Indië.

INHOUD: Onze handelsbetrekkingen met Suriname, I, door H. Pyttersen Tz. — Personen en Zaken. — De Gouverneur. — De Spaarbank te Paramaribo. — Nieuws uit de West. — Handel en Nijverheid. — Ambtelijke tijdingen. — Familieberichten. — Feuilleton. — Advertentiën.

Onze Handelsbetrekkingen met Suriname.

I.

Eenigen tijd geleden werd door eene plaatselijke vereeniging van handelaren de uitnoodiging tot mij gericht, een en ander mede te deelen omtrent den tegenwoordigen toestand van Suriname, de vooruitzichten der kolonie; de handelsbetrekkingen, welke tusschen haar en het moederland bestaan.

Overtuigd, dat wat Suriname allermeeft behoeft, is beter gekend te worden, nam ik de uitnoodiging aan en beproefde zoo goed mogelijk — zoo goed als het me mogelijk is voor iemand, die niet in ervaring kan spreken, — aan het uitgedrukt verlangen te voldoen.

Wellicht naar aanleiding daarvan, ontving ik in den laatsten tijd herhaaldelijk het verzoek om inlichtingen te verschaffen omtrent de vooruitzichten voor jongelieden, die zich in de kolonie zouden willen vestigen en omtrent de middelen om daartoe te geraken.

Telkens bleek 't mij, bij gehouden besprekingen, hoe weinig men, zelfs in beschaafde kringen, van onze kolonie weet, en hoeveel onjuiste voorstellingen nog altijd gangbaar zijn.

Een beknopt overzicht van feiten, dat allermeeft aanspraak maakt op volledigheid, maar dat, geput uit betrouwbare bronnen, een meer of min juist denkbeeld geeft van den werkelijken toestand en van het al of niet gerechtvaardigde van gekoesterde verwachtingen, zal daarom wellicht aan sommigen niet onwelkom zijn, en er wellicht toe kunnen bijdragen in ruimeren kring belangstelling te wekken voor deze schoone Nederlandsche provincie van het zuiderstrand van den Atlantischen Oceaan.

* * *
Ligging, enz.

Suriname is gelegen aan de noordkust van Zuid-Amerika, tusschen 54° en 58° W. L. van Greenwich en 2° en 6° N. Br. en wordt ten Noorden bespoeld door den Atlantischen Oceaan, terwijl het ten Oosten grenst aan

Fransch Guiana (Cayenne), waarvan het door de rivier de Marowijne is gescheiden. Ten Westen vormt de rivier de Corantijn de grens tusschen Britsch Guiana (Demerara) en Suriname, hetwelk ten Zuiden door het Tumuchumoe- en het Acarai-gebergte van Brazilië wordt gescheiden. (Voor de grenzen van Nederlandsch-Guiana leze men het interessante opstel van dr. H. D. Benjamins.)

De oppervlakte bedraagt ongeveer 15 miljoen hectaren, waarvan nog slechts een derde is bezocht; van de overige twee derde is niets bekend. Het grootste deel der kolonie, ruim 99.8 pCt., bestaat uit woeste gronden; slecht een zeer klein deel, 0.3 pCt. van het door reizigers bezochte deel of $\frac{1}{958}$ der geheele oppervlakte is thans in cultuur, ¹⁾ ofschoon de kolonie reeds meer dan twee eeuwen in ons bezit is.

Het noordelijk deel des lands bestaat uit laag land, zeeklei, waarop zich langzamerhand een dikke humuslaag heeft afgezet. De overblijfselen van vroegere stranden bestaan uit schelpriffen en zandlagen; deze liggen meest boven het peil der springvloed; op een dier schelpriffen is de hoofdstad Paramaribo gebouwd.

Vijftig K.M. zuidelijker vindt men de savanna's: uitgestrekte met voorveerd kwarts bedekte vlakken, hier en daar begrooid met struikgewas en opgaand hout. Dit plateau vormt den overgang tot het hoogland, dat 30 à 40 K.M. zuidelijker aanvangt en met zware bosschen is bedekt, welke uitstekende houtsoorten opleveren. Van dit hoogland is nog zoo goed als niets bekend.

* * *

Klimaat.

Volgens de legende is het klimaat ongezond en wordt de kolonie periodiek geteisterd door gele koorts. Een feit is het, dat het er zeer warm is, doch ofschoon de gemiddelde temperatuur 27.48° Celsius bedraagt, wordt deze hitte getemperd door de zeewinden, welke verfrissing aanbrengen. Voorts is Suriname een regenland; men rekent gemiddeld op 206 regendagen 's jaars, afgewisseld door een kleinen en een grooten drogen tijd,

¹⁾ Ik ontleen deze en andere gegevens aan het werkje van den verdienstelijken W.-I. ambtenaar, den Gouvernements-Landmeter, den heer W. L. Loth: *Beknopte aardrijkskundige beschrijving van Suriname.*

FEUILLETON.

De geschiedenis der kolonie SURINAME.

IV.

„Edele Groot Achtbare Heeren! Met schipper Johannis Plas hebbe ik aan de Heeren Staten van Zeelandt toegesonden de beenderen van de drie alhier overledene Papen, welke zij gelieve Geestelijken te noemen; Ick gelove dat soo een kist vol ducaten haar beter contentement en vergenoegen zoude doen, maar dat sijn vrughten, die tot nogh toe hier niet en wassen, doch hope, dat bij faute van dien, d'abondantie der suyckeren haar schreeuwende heelen sal versoeten en versachten, en met syroop en jalap haar van hare rasende koortsen genesen en haar dan betere kennisse van zaken doen bekomen van hetgeen hier passeert.”

Waarmede

Edele Groot Achtbare Aeeren!

UE. Groot Achtbare onderdanige dienaar

(was geteekend) C. VAN AERSSSENS VAN SOMMELSDIJK.

Actum Suriname 3 Sept. 1687. ¹⁾

Zooals gezegd, maakte Sommelsdijk meermalen gebruik van militaire arbeidskrachten tot het volvoeren van burgerlijke werken. Dit had ten

¹⁾ Feenstra. De landbouw in de kolonie Suriname.

laatste miterij, ja zelfs den dood van Sommelsdijk, tengevolge. Den 19den Juli 1688 wandelde de Gouverneur des morgens in de laan van oranjeboomen, die zich uitstrekt voor het gouvernementshuis. Eenige rebellen eischten van hem, op hoogen toon, vermindering van werk en vermeerdering van rantsoen. In plaats van te trachten deze woestelingen tot bedaren te brengen, trok Sommelsdijk zijn degen, maar, toen hij den arm ophief om de weerspannigen te tuchtigen, gingen deze hem te lijf en weldra zonk hij, overdekt met ruim 40 wonden, levenloos ter aarde. Dit was het einde van den grooten Sommelsdijk, — den man, aan wien de kolonie Suriname zoo veel heeft te danken.

Nu heerschte in Suriname de anarchie. De burgers wapenden zich, ten einde lijf en goed tegen de muitelingen te verdedigen. Door tweedracht verdeeld, trachtten de rebellen reeds spoedig daarop in de bosschen van het binnenland te vluchten, maar de meesten werden gevat, geradbraakt en gehangen, zooals in die dagen te doen gebruikelijk was. De „geoctroyeerde Societeit van Suriname” benoemde den zoon van Sommelsdijk, den heer van Châtillon, tot zijn opvolger. Hij bedankte echter voor de eer.

Nu boden de Staten het ambt van Gouverneur den heer van Scharphuisen aan. Deze vertrok in Januari van het jaar 1689. Aan boord van het schip, hetwelk den Gouverneur overvoer, ontstond oproer. Door het energiek optreden van den Gouverneur wist hij de muitelingen tot rede te brengen.

Uitnemend op de hoogte van alles, wat de kolonie betrof, nam de Gouverneur verschillende maatregelen, teneinde den bloei van de koloniën

vallende tusschen Februari en October, terwijl de maxima van den grooten en van den kleinen regentijd vallen op December en Mei.

In strijd met de legende, waarvan gewaagd werd, is het klimaat over het algemeen gezond. Wel lijdt men in de bosschen, welke gedurende een deel van het jaar onder water staan, aan malaria, maar zoodra een ander seizoen aanbreekt, en de zon, de groote bacteriëndooder, kan doordringen, wordt de gezondheidstoestand gunstiger en doet deze geenszins onder voor dien in andere tropische gewesten, bijv. Ned.-Indië. In de hoofdstad Paramaribo en op de in cultuur zijnde plantages laat deze niet te wenschen over.

Het sterftecijfer voor de geheele kolonie bedroeg in de laatste jaren gemiddeld 2 à 2½ pCt.

* * *
Bevolking.

Deze bedroeg einde 1897, ongerekend de Boschnegers en Indianen, wier aantal op 6000 wordt geraamd, 64.400 inwoners, waaronder 5919 Britsch-Indische en 1509 Javaansche koelies, dat zijn geïmporteerde, op contract werkende arbeiders, die na afloop van hun contract-tijd — vijf jaren — weder naar hun geboorteland kunnen terugkeeren. Velen hunner geven er dan ook de voorkeur aan in Suriname te blijven, waar zij als kleine landbouwers, veehouders en handelaren ruim hun brood verdienen.

Het behoeft dan ook niet gezegd, dat de bevolking uit een mengelmoes van allerlei rassen, kleuren en godsdiensten bestaat. Ongerekend het garnizoen en de gestationeerde zeemacht, telt men ± 2000 Europeanen, waaronder ± 1200 Israëlieten; verder vindt men er negers, Britsch-Indische en Javaansche Mohammedanen en Hindo's, Chineezers, en tal van gemengde rassen. Onder de Christenen telt men Hervormden, Lutherschen, Moravische broeders en Roomsche-Katholieken, zoodat nagenoeg alle godsdiensten ter wereld — gelukkig in vrede en vriendschap! — in de kolonie zijn vertegenwoordigd.

De hoofdstad Paramaribo, met 30.560 inwoners, telt dan ook tal van kerken en is de zetel van een R.-K Bisschop. Andere plaatsen zijn Nieuw-Nickerie met 989 zielen, nabij de uitmonding van een rivier en gelegen in het district van dien naam; Totness, 614 inwoners, in het district Coronie, voorheen bekend om zijn vruchtbaarheid, maar thans achteruitgaande, uithoofde van het gemis aan waterafvoer en aan communicatie-middelen: gevolg van de voortdurende aanslibbing van het strand. Voorts Albina, de stichting van den bekenden Kappler, aan de Marowijne gelegen, dat thans 236 inwoners telt en een goede toekomst heeft.

* * *
Bestuur.

Het koloniaal bestuur bestaat uit een Gouverneur, bijgestaan door een adviseerend lichaam: den Raad van Bestuur. De bevolking wordt vertegenwoordigd door de Koloniale Staten, bestaande uit 13 leden, waarvan 9 door de kiesgerechtigden worden gekozen en 4 door den Gouverneur worden benoemd. Het bestuur wordt gevoerd overeenkomstig een bepaling van het Regeerings-Reglement, vastgesteld den 31sten Mei 1865. Dit bepaalt o. m., dat de koloniale huishoudelijke begrooting, jaarlijks door den Gouverneur ontworpen, door de Koloniale Staten moet worden goedgekeurd. Zij moet evenwel alsdan nog definitief door de wet, -- d. i. door de Staten-Generaal — worden vastgesteld, zoolang de uitgaven de middelen overtreffen en het tekort uit 's Rijks subsidie moet worden aangevuld.

Dit nu was tot heden steeds het geval. Telken jare wederom sloot de begrooting met een deficit, dat bij wijze van subsidie door het Moederland moest worden betaald. In 1867 bedroegen de uitgaven f 1.117.000 en de inkomsten f 737.000, zoodat er aan subsidie f 439.000 noodig was; in 1878 steeg die tot f 602.000. Intusschen bleven, ondanks de stijging der uitgaven, de middelen voortdurend klimmen; tusschen 1890 en '97 naderden zij daardoor steeds meer, totdat in '98 de eigen inkomsten de uitgaven overtroffen. Daarmee is niet gezegd, dat de kolonie voortaan geen subsidie meer zal behoeven, maar wel is bewezen, dat zij het tijdstip harer financiële zelfstandigheid nadert.

Deze stijging der middelen is te opmerkelijker, wijl ze gepaard ging

te bevorderen. Twee maanden na zijne komst te Suriname stevende een Fransche vloot van negen oorlogsschepen en een bombardeer-galjoot de rivier Suriname op. Het fort-Zeelandia doorstond een driedaagsch bombardement. Na eene dappere verdediging weken de aanvallers af en kozen de ontredderde Fransche schepen wederom het ruime sop.

De heer Nassij, een rijk Israëlitisch planter, had zich, zoowel bij deze gelegenheid als gedurende de munterij der soldaten, bijzonder onderscheiden. Hij was echter najverig op het gezag van den Gouverneur en dit gaf aanleiding tot zoo groote oneenigheden, dat Van Scharphuysen zijn ontslag vroeg en kreeg. De heer Paulus van der Veer werd den 14 Mei 1696 tot zijn opvolger benoemd.

We zijn thans genaderd tot een periode in de geschiedenis van Suriname, waarbij zich een element voordoet, dat nauwkeuriger beschrijving vereischt.

In 't laatst van de 17de en het begin van de 18de eeuw werd in Suriname meer en meer gebruik gemaakt van een werkkraft, die toenmaals voor onmisbaar werd gehouden n.l. de werkkraft van den mensch, in casu den neger, den zwarten slaaf.

De alleenhandel, het monopolie voor het leveren van menschen, was bij octrooi van 1682, toegestaan aan de West-Indische Compagnie.

Deze Compagnie verbond zich in 1730, bij vernieuwing van het octrooi,

met een afschaffing der voorheen geheven uitvoerrechten, welke in 1887 nog f 134,000 opbrachten. Slechts de belasting op het goud, tevens werkende als accijns, is gebleven in den vorm eener goud-belasting, bedragende f 0.07 per gram, zijnde nagenoeg 5 pCt. van de waarde.

Het hoofbestanddeel der middelen bestaat uit de *invoerrechten*, welke in 1887 f 541.000, in 1896 f 953.000 bedroegen en voortdurend stijgen. Hieruit, en uit de geregelde toeneming der middelen in het algemeen, mag men concluderen, dat de toestand der kolonie vooruitgaande is.

PYTTERSEN.

(Wordt vervolgd.)

Personen en zaken.

Van geachte zijde schrijft men ons: Door de „N. Sur. Ct.” is de bewering van uwen West-Indischen-correspondent, dat het bij den strijd om de koeliescholen niet alleen om die scholen zelf te doen was, maar kennelijk ook en vooral om den Agent-Generaal een hak te zetten, gewraakt.

Maar dat uw correspondent de spijker op den kop geslagen heeft, kon bezwaarlijk beter aangetoond worden dan door de „N. Sur. Ct.” zelf is gedaan in haar nummer van 16 Maart j.l., waarin genoemd blad in een hoofdartikel zoogenaamd over de Javaansche immigratie spreekt, maar zoo klaarblijkelijk als dit met de bedoeling, om den Agent-Generaal — en in dit geval zeer gezocht — persoonlijk aan te vallen.

Ook „De Surinamer” was door uw correspondent in de wijk geschoten. Voorzoverre het ons voorkomt, had hij misschien eenige reden zich te beklagen. Doch waar uw correspondent van „geschetter” sprak, daar was het toch niet onduidelijk, welke stukken waren bedoeld. Maar wij moeten erkennen — misverstand was in deze niet uitgesloten.

Inderdaad komt het ons wel eens voor, dat het scheiden van personen en zaken in een deel der Surinaamsche Pers tot de onmogelijkheid schijnt te behooren. Waar argumenten ontbreken, gebruikt men soms, van beide kanten, insinuaties. Als dit naar den smaak is van de Surinaamsche courantenlezers, dan maar neen, dat wil er bij ons niet in!

* * *
De Gouverneur.

Het gerucht, als zou de Gouverneur van Suriname plan hebben voor de indiening der Begrooting te repatriëeren, door tal van bladen verspreid, is — wij kunnen dit uit goede bron verzekeren — geheel uit de lucht gegrepen. De voorstelling, alsof de Gouverneur er een eer in zou stellen eene begrooting in te dienen zonder subsidie van het Moederland te behoeven, is niet minder onjuist. Trouwens, het zal blijken, als Z.Ex. in Mei de begrooting indient. Dit is er hier te lande al reeds van bekend, dat er o. m. een nieuw stoomschip op zal voorkomen. Men zegt, dat het tot behoud van de „Paramaribo” en de „Albina” beslist noodig moet zijn. Wij willen dit gaarne aannemen, maar meenen toch te moeten opmerken, dat het departement der koloniale vaartuigen een wel wat duur departement is!

* * *
De Spaarbank te Paramaribo.

Onze correspondent in Suriname schrijft ons:

Het is te hopen dat in zaken de Kol. Spaarbank te Paramaribo spoedig afdoende maatregelen worden genomen, opdat de Bank op solider grondslag wordt gevestigd. Toen de Spaarbank werd opgericht, den naam kreeg van Koloniale Spaarbank, en de administrateur van Finantiën ook zoodanig als voorzittend Commissaris optrad, toen werd het vermoeden gewekt, dat het Gouvernement, al stond het ook onder in het Reglement, zich er voor aansprakelijk stelde. Daarop is vertrouwd. Maar thans, nu er een tekort is van ± f 70.000 naar men zegt, waarvan door den voormaligen kassier-boekhouder niet minder dan ruim f 20.000 moet verduisterd zijn, laat het Gouvernement niets van zich hooren. De administratieve weg is zoo'n lange weg en zou in dit geval wel eens kunnen zijn de weg ten ondergang. We hopen evenwel, dat berichten uit Paramaribo ons eerlang in deze gerust mogen stellen.

jaarlijks 2500 slaven te leveren. Maar helaas, helaas, — niettegenstaande den loffelijken (?) ijver der beambten, bracht de Compagnie van Aug. 1731 tot Aug. 1738 slechts 13.012 slaven in Suriname aan, dus ettelijke duizenden minder dan waarvoor gecontracteerd was. Algemeene en groote verontwaardiging! Ernstige klachten werden ingediend en voor rekening van „de Societeit van Suriname” van 't jaar 1738 tot 1745 nog 63 schepen, extra naar de kust van Guinea gezonden met opdracht, slaven te halen. 1)

Onze christelijk-calvinistische en orthodoxe voorvaderen kwamen op de volgende manier aan de verlangde slaven. De onderlinge veeten tusschen de negerstammen in Afrika werden zooveel mogelijk aangewakkerd. De krijgsgeslagen negers werden naar de Afrikaansche faktorijen — voornamelijk St. George d'Elmina — gevoerd. Daar werden zij gewassen, gevoed en mochten zich een ganschen dag vermaken.

Vervolgens werden zij vóór de Zeer EdelAchtbare Heeren directeur-generaal, raad-fiscaal en chirurgijn gebracht. Dan werd de goede waar „piece d'India” gescheiden van de ouden en zwakken, z.g. „bonkjes”. De bonkjes werden voor rhum aan de vaarders op Nieuw-Engeland verkocht.

1) Hartsinck, Deel II.

(Wordt vervolgd.)

NIEUWS UIT DE WEST.

Paramaribo, 25 Maart.
Goud.

Volgens sommige berichten werd op het placer van de „Mindrinetie Gold Mining Cie” in anderhalven dag tijds in de afgelopen week eene productie verkregen van 1017 gram goud. Sedert geruimen tijd had men de machinale exploitatie, wegens het, zoo men weet, in de goudvelden algemeen heerschend gebrek aan water, moeten staken en was bij die gelegenheid een hoeveelheid troebel water in het reservoir achtergebleven, waarmede thans, nu het water bezonken was, gedurende anderhalven dag kon gewerkt worden en bovengenoemd product behaald.

Het reusachtig reservoir op het placer verdient wel eenige vermelding. Zij — zegt „O. W.” — die de beschrijving lazen van de reis van onzen reporter door de goudvelden, zullen zich de vermelding herinneren, dat juist te dien tijde op het placer een aanvang was gemaakt met den aanleg, met behulp van de hydraulische plant, van een reservoir van ongewone afmetingen. De inhoud daarvan bedraagt thans reeds ruim driekwart miljoen kubieke voeten, doch de heer Mayo deelde aan „O. W.” mede nog niet gereed te zijn en al voortwerkende met de monitors van de „gewasschen” aarde een wal te zullen opwerpen rondom het reservoir, die den inhoud nog belangrijk zou doen vermeerderen.

Vermeld zij nog, dat bij het spuiten in de afgelopen week een rif ontdekt werd, op eenige voeten onder den grond en hetwelk zoo verweerd was, dat het kon worden doorspoten. Zoowel op het kruispunt als daarachter werd goud in niet onbelangrijke mate gevonden. De heer Mayo eindigde zijn gesprek met de voorspelling: „Suriname gaat een groote toekomst te gemoet.”

„Suriname gaat een groote toekomst tegemoet,” zei de heer Mayo.

Zonder nu de aanleiding van deze bewering te willen onderschrijven, omdat wij, hoe geloofwaardig de heer Mayo ook zij, geenszins meer gewicht aan de woorden van een belanghebbende zouden willen stellen dan ze bevatten, mag niettemin de ontdekking van het rif wel als een nader bewijs gelden van de juistheid van hetgeen bij herhaling is opgemerkt omtrent de beteekenis van het Mindrinetiegebied als goud-district. Immers, wanneer men rekening houdt met de recente ontdekking, door den heer Brown op zijne nieuwe concessie; op de welbekende goudhoudenheid van de terreinen van de „Dutch Guyane Goldfields” en het placer van de voormalige maatschappij „Het Toeval” in het Zuiden; op de rijke ertsen, gevonden zoowel op het placer *L. en F. de Jong* als op dat van de Vennootschap *A. Gros* in het vorig jaar en op de verkregen resultaten van de raffen van de „Guyana Goudplacer Mpij,” dan gelooven wij, dat geen beter bewijs voor onze meening kan worden geleverd dan de verwijzing naar de zoeven genoemde feiten.

* * *

Bij onze mededeeling van het onderhoud, hetwelk wij met den heer Mayo, directeur van de „Mindrinetie Gold Mining Cy.” hadden betreffende de merkwaardige ontdekking op het placer dier onderneming, — meldde „O. W.” in haar volgend nummer — meenden wij niet in details te moeten treden, omdat allicht de verwachtingen, die daarvan gevormd en niet dadelijk ten volle kunnen verwezenlijkt worden tengevolge van moeilijkheden bij de exploitatie, die men niet altijd voorzien kan, eer kwaad dan goed aan de goud-industrie doen.

Wij vergenoegden ons daarom alleen de conclusie terug te geven, waartoe de heer Mayo kwam na opsomming van hetgeen hij zooal omtrent den omvang en de beteekenis zijner ontdekking had gezien, met zijn eigene woorden terug te geven: „Suriname gaat een groote toekomst te gemoet.”

Dit scheen voldoende.

„De Surinamer” echter is verder gegaan en deelt in haar nummer van 16 Maart jl. het volgende mede:

Naar wij vernemen, heeft genoemde Cie. eindelijk de ware plaats gevonden, waar goud in overvloed voorhanden is.

Reeds geruimen tijd had men altijd met tegenwoordig te kampen gehad; ondanks alle in het werk gestelde pogingen was aan goud nog maar weinig gevonden. De tegenwoordig alom heerschende droogte belette daarbij gedurende geruimen tijd het doorgaan der bezigheden. Eindelijk kon men het toch zoover brengen, dat de werkzaamheden gedurende een paar dagen konden doorgezet worden. En thans was men zoo gelukkig, in dien korten tijd 1017 gram goud te vinden.

Maar dat was nog niet alles. Ook kan men zich thans verheugen over de blijde tijding, dat men een rijken, goud bevattenden bodem ontdekt heeft, waar men zeker wel 1000 gram goud per M³. verkrijgen kan. Wil nu maar een kentering des weders invallen, zoodat de werkzaamheden met alle kracht doorgezet kunnen worden, dan belooft genoemde Cie. een rijke bron van inkomsten te brengen.

Dit bericht, voor welks waarheid wij kunnen instaan, is voorzeker een blijde tijding voor de kolonie. De tegenkantingen, waarmede de goud-industrie steeds te kampen gehad heeft, deed velen de toekomst met bang gemoed te beschouwen.”

Hiertegen moeten wij even opkomen zegt „Onze West”, omdat de Redactie zich ten deze blijkbaar grovelijk vergist.

Wij willen niet tegenspreken, dat op het placer bedoeld geen plekken voorkomen, die per kub. meter 1 Kilogram goud bevatten, dit nemen wij gaarne aan, waar de heer Mayo ons verzekerde er zelfs te hebben gevonden, die \$ 1000 aan goud per kub. meter prospecteeren. Maar 't doen voorkomen, dat de grond, gemiddeld 1 K.G. goud bevat, zooals *De Surinamer* 't doet, is wel wat kras.

Aangenomen, dat dit juist zou zijn, dan zou de „Mindrinetie Gold Mining Compy” die volgens eigen verklaring, met hydraulische machine, per dag 1000 Kub. Meters grond kan behandelen, in één dag produceeren, waarvoor anders al de andere placers te samen genomen één jaar noodig hebben. Maar al zou de machine, niet 1000, doch slechts ± 300 kub. Meters grond per dag verwerken, wat eerder mag worden geloofd, dan nog zou de onderneming in ééne week meer produceeren dan de totale goud-productie van 1½ jaar bedraagt!

Wij vleien ons, — zegt het genoemde blad — dat *De Surinamer* hare dwaling ten deze wel zal willen inzien.

* * *

Kiosken.

Naar wij vernemen, zullen vanwege het telefoonwezen op verschillende plaatsen in Paramaribo kiosken geplaatst worden, waar men voor billijken prijs met aangeslotenen aan de telefoon een gesprek kan houden.

* * *

In de Surinaamsche Pers lazen wij, dat het hoofd van de Westerschool zich heeft schuldig gemaakt aan onzedelijke handelingen met minderjarige kinderen. Uit een particulier schrijven vernamen wij, dat de feiten echter niet van dien aard zijn, althans niet zoodanig zijn te constateeren, dat hij gevonnisd kan worden. Men weet, — in Suriname geldt nog de Code-Pénal Intusschen is hij als onderwijzer geschorst.

* * *

De ontwapenings-conferentie.

Naar aanleiding van hetgeen wij voor en na hebben medegedeeld over het voorstel van den Czaar van Rusland tot ontwapening en het in het leven roepen van een scheidsgericht tot beslechting van volkerengeschillen, alsmede over de vredesmanifestaties, die daarvan het gevolg zijn, is ons te kennen gegeven, schrijft — „O. W.” — dat ook hier sympathie gevoeld werd voor de grootsche gedachte van Rusland's Keizer.

Als gevolg daarvan hebben een groot aantal ingezetenen met ons de volgende betuiging ondertekend, welke gezonden zal worden aan het Hoofd-

comité voor de vredesmanifestatie in Nederland:

„De ondergeteekenden, allen inwoners van Paramaribo, Suriname, betuigen hulde en dank aan Zijne Majesteit den Keizer van Rusland, voor zijn edelmoedig optreden ten gunste eener vermindering van krijgslasten en ter bevestiging van den vrede.”

Het doet ons genoeg, te mogen opmerken, dat er in Suriname zijn, die, hoe geïsoleerd ook van het groote wereldverkeer, meevoelen, waar het groote wereldbelangen geldt.

* * *

Pensioenen.

De Gouverneur van Suriname heeft aan de Koloniale Staten het ontwerp eener verordening aangeboden, strekkende tot aanvulling van de verordening van 7 April 1888 tot regeling van de pensioenen, uit de koloniale kas te kwijten, gewijzigd bij verordeningen van 6 Maart 1896 en 12 October 1898.

Het ontwerp strekt om tijdelijke in Nederland bewezen diensten, als bedoeld bij art. 4 van de wet van 28 Juni 1898 (Stbl. n°. 152) mede te tellen bij de berekening van den voor pensioen geldenden diensttijd, en luidt:

„Tijdelijke in Nederland bewezen diensten, als bedoeld bij art. 4 van de Wet van den 28en Juni 1898 (Staatsblad n°. 152) tot nadere regeling nopens de vergelding van tijdelijke diensten met pensioen, worden bij de berekening van het pensioen op dezelfde wijze, als bij dat wetsartikel voor Nederlandsche ambtenaren is bepaald, medegerekend, naar den maatstaf van twee jaren dienst voor één, en met dien verstande dat de in dat artikel bedoelde bijdrage ten behoeve van de koloniale kas wordt geïnd. Met betrekking tot de storting van die bijdrage is art. 13 toepasselijk.

„De termijn, binnen welken de reeds in Surinaamschen dienst zijnde ambtenaar zal moeten voldoen aan de voorwaarde om zich schriftelijk te verbinden tot betaling van de verschuldigde bijdrage wordt gesteld op één jaar na het in werking treden van deze verordening.

„Voor den later in Surinaamsche dienst tredenden ambtenaar loopt de termijn van een jaar van het tijdstip van zijn indiensttreden af.”

HANDEL EN NIJVERHEID.

Het droge seizoen.

Wij lezen in de W.-Indische bladen, dat er nog steeds geen verandering ten gunste valt te constateeren in de ongekende duurte van bananen en enkele aardvruchten. Integendeel, de prijs van eerstgenoemd product is thans dermate gestegen, dat als 't ware gevochten wordt om kleine, dikwerf niet eens geheel rijpe bossen bananen machtig te worden tegen ongehoorde prijzen, die tot f 2.50 à f 3.— oploopen. Van een eigenlijke markt kan moeielijk sprake wezen. De enkele plantages, die nog wat bananen produceeren, zijn reeds blijde te kunnen voldoen aan aangenomen gouvernementeleveranties, en de kleine landbouwers, die thans voor zooveel mogelijk Paramaribo voorzien, behoeven soms niet eens hun booten te ontladen, daar koopers, en meer nog koopsters, reeds aan den Waterkant gereed staan om ze direct uit de boot over te nemen.

Velen, die zich de overproductie van bananen herinneren in 1895, welke zoo lage prijzen tengevolge had, dat verafgelegen plantages het product niet naar den stad zonden omdat de verkoop nauwelijks de transportkosten opracht, kunnen zich de tegenwoordige schaarschte, ook met het oog op het steeds toenemend aantal kleine landbouwers, niet best verklaren. Wij gelooven — zegt „O. W.” — dat zij in hoofdzaak moet worden geweten aan den buitengewonen regenval gedurende de eerste helft van 1898, waardoor de aanplant — die alleen tegen het einde van het droge seizoen behoorlijk kan geschieden — zeer bemoeijlikt werd en een groot deel van het geplante in den met water verzadigden bodem te niet ging. Dan houde men in het oog, dat vooral

in het laatste jaar zeer weinig is gedaan aan uitbreiding van koffie- en cacao-cultivatie, en in „staande” cacao- of koffievelden de banaan geheel overbodig is. Voeg daarbij, dat de felle droogte gedurende den z.g. „kleinen regentijd”, die officieel duurt van half November tot half Februari, dit jaar ontaardde in feitelijk *drogen tijd*, vergezeld van voor den bananenaanplant zoo schadelijke zware winden, dan zal, meenen wij, de geringe productie voor een ieder verklaarbaar zijn. Het klinkt wel zonderling in éenen adem te klagen over „buitengewone regenval” en „felle droogte,” doch het is een feit, dat beide, als zij te lang duren, nadeelig werken op de normale ontwikkeling van de cultuurgewassen, die alleen dan volkomen mogelijk is, wanneer de seizoenen op tijd invallen. Dit nu is in de laatste jaren alhier slechts zelden het geval geweest en de bij vorige jaren verre tenachter staande cacao-productie over 1898 is zeer zeker ook voor een groot deel daaraan te wijten.

Met schrik vraagt de mindere man, voor wien bananen, zijn hoofdvoedsel, haast even onontbeerlijk zijn als voor den Hollandschen arbeider zijn aard-appelen, doch die zich nu met rijst moet tevreden stellen, zich af, hoe lang die ongehoord hooge prijzen nog zullen aanhouden. In den eersten tijd schijnt verbetering niet in uitzicht. Voor zoover wij echter konden nagaan, zijn op verschillende plantages en gronden, in den afgeloopen (?) drogen tijd bananen aangeplant om in voldoende mate in de algemeene behoefte te voorzien, indien de weersgesteldheid het ontwikkelen en aanrijpen niet verstoort. Er bestaat dus kans, dat over ongeveer een half jaar, wellicht eerder, tengevolge van de meerdere voorraad de prijzen weer tot het normale zullen worden teruggebracht.

Doch niet alleen bananen zijn hoog in prijs, ook sommige aardvruchten, als b.v. cassave, waarvan stijfsel (gomma) wordt gemaakt en waarvan de waarde thans gesteld wordt op 7½ cent per kilogram, zijn tengevolge van de droogte haast niet te bekomen. Men kan zich niet voorstellen, hoeveel schade berokkend is door het uitblijven van regens in den z.g. kleinen regentijd. Meermalen maakten wij reeds melding van den nood van boschnegers en Indianen. De berichten daaromtrent luiden nog steeds niet gunstiger. Zoo vernam „O. W.” o.a., dat boschnegers veelal niet doorkomen met hunne houtvloten naar de stad, doordien zij verplicht zijn, op minder voordeelige wijze hun hout af te staan in ruil voor levensmiddelen enz. Zoowel het vee van de boeren in den omtrek van Paramaribo als dat van Britsch-Indische kleine landbouwers lijdt tengevolge van gebrek aan behoorlijk voedsel, daar het voor voedsel geschikte gras verschroeid is en de weilanden kaal zijn.

Hoeveel schade dezelfde droogte aan de goud-industrie toebrengt, is reeds vaak betoogd. Genoeg zij thans te vermelden, dat in de vorige week op alle placers, waar machinaal gewerkt wordt en op vele andere, het werk was gestaakt.

De cacao-cultuur vaart bij dit alles tot dusver het best. De eerste plukken waren dit jaar zeer bevredigend. En vallen de regens nu spoedig in, dan bestaan er nog geen overwegende redenen om aan te nemen, dat de z.g. groote plukken bepaald zullen tegenvallen, al zullen zij, wat nu reeds zeker is, dit jaar later aanvagen dan in gewone omstandigheden.

Het is zeer te hopen, dat de algemeene wensch om regen, die niet het minst geuit wordt te Paramaribo, waar allerwege gebrek aan water heerscht, spoedig moge worden vervuld.

Over Suriname's toekomst.

Wij vinden in „Onze West” belangwekkende beschouwingen over Suriname's toekomst; in een eerstvolgend nummer zullen wij daar meer uitvoerige bespreking aan wijden.

In een dier artikelen worden de belangrijke resultaten, in den laatsten tijd met de goud-industrie verkregen, behandeld. En aan het slot dier beschouwing leest men:

Waar de goud-industrie op dergelijke resultaten kan wijzen; waar de eene proefneming na den ander meer en meer den rijkdom van den bodem aan het licht brengt; waar het nu eenmaal vaststaat dat de bloei van de goud-industrie voor het grootste deel afhangt van het uit den weg ruimen van eigenaardige moeilijkheden en bezwaren, — daar gelooven wij, dat het aandringen van goud-industrieelen op *medewerking van het Koloniaal Bestuur*, hetwelk in zoo ruime mate steun kan verleenen tot ontwikkeling en bloei van deze industrie, ten volle als gerechtvaardigd geacht mag worden.

In verband met het bovenstaande vernemen wij, dat het voornemen bestaat van uit station *Domburg*, in de richting naar *Berg-en-Dal* het telephoonnet uit te breiden tot Groot-Chatillon of verder.

De laatst ontvangen berichten omtrent den regenval in de goudvelden luiden gunstiger.

AMBTELIJKE TIJDINGEN.

Verlofsverlenging verleend. voor 6 mnd. aan:

D. Nahar, 1e commies, kantoor Kol. Ontvanger en Betaalmeester.

Eervol ontslag verleend, op verzoek, aan:

C. A. Beck, als commissaris van de Kol. Spaar-bank, wegens vertrek uit de kolonie.

J. Kolkert, als assistent-cipier in de gevangenis te Fort Nw. Amsterdam.

Buitenlandsch verlof verleend, wegens langdurigen dienst, voor één jaar:

J. B. de Vries, bedienaar der behrafenissen.

Benoemd tot hospitaal-schrijver:

H. Gorsten, daarbij gequalificeerd als beambte tot het bezorgen van de opgaven van rekening enz. en tot deurwaarder tot het beteekenen van exploiten en akten enz. betreffende het Militaire Hospitaal.

Geschorst:

I Dahlberg hoofd der Westerschool.

Tijdelijk benoemd tot hoofd der Westerschool:

G. Petzoldt, 1e onderwijzer v. d. Emmaschool.

Tot onderwijzer a. d. Emmaschool, H. Goudman Wildeboer.

Benoemd tot 2e Luit. bij de gew. burgermacht in Bov. Commewijne, de sergeant H. G. Mulder.

FAMILIE-BERICHTEN.

ONDERTROUWD.

P. S. Wijnaldum en J. E. Koningverdraag, J. R. Cotin en C. C. Heime.

BEVALLEN:

Francina Magdalena Arnoldina Adney, echtge. van Hendrik Karel van Ommeren, z. Gracia Flora da Costa, echtge. van Andries Askubald Salomon Abrahams, z.

OVERLEDEN:

Jacqueline Pinas, 41 j. Henri de Freitas, 8 m., Willem Johannes Lodik, 2 d., Adolphina Harriette Louise Patrick, 6 m., Dick Samuel Blijd, echtg. van Alexandrina Frederica Meerberg, 49 j., Juan dos Santos, 2 m., Christiaan Lodewijk Kruse, 5 j., Mary Waldon, 60 j., Josephina Henrietta Geertruida Plak, 4 d., Appolonia Anna Juliana Herdigein, weduwe van Johan Hendrik Flu, 71 j., Johannis Anthonij Hanenberg, echtg. van Elisabeth Petronella Diepenbroek, weduwnaar van Anna Maria Zhagen, 75 j., Gerhardina Wilhelmina Maria Lehé, echtg. van Christiaan Ballub, 28 j., Rosalina Fannij Doelwijt, echtg. van Joseph Berggraaff, 84 j., Johannes Willem Richard Gemp, 1 m., Martha Margaret Gondorf, 89 j., Evelina Elizabeth Parum, 2 m.

ADVERTENTIËN.

Spaansche Edelwijn.

Heerlijkste en krachtigste wijn, die in Nederland en Ned. Oost-Indië gedronken wordt. Eenige contractant voor Oost-Indië: Volks-Apotheek **Malang**. Monsters en conditiën **gratis** naar West-Indië.

Eenig Importeur:

W. F. NOMAN,

SCHEVENINGEN.

Hofleverancier van H. M. de Koningin.

Van Houweninge & IJsselsteijn,

FLEURISTEN,

LANGE HOUTSTRAAT 27.

Fournisseurs de la Cour.

Chocolat et Dessert

A. WIJNMAN. Noordeinde 7.

Van Oudheusden & Van Gelder,

32 RAAMSTRAAT 32.

Alleen Vertegenwoordigers Zuid-Holland:

Gebrüder Perzina.

Pianofabriek opgericht 1871.

Courante Modellen.

f 525.—, f 750.—.

Kon. Nederlandsche Boek- en Kunsthandel.

VAN

M. M. COUVÉE.

Lange Poten 41. 's-Gravenhage.

TELEPHOON No. 290.

Kantoor- en Schoolbehoeften.

Luxe-Artikelen, enz.

